Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

22 ноември 2012 година*

„Член 157 ДФЕС — Директива 79/7/ЕИО — Директива 97/81/ЕО — Рамково споразумение за работа при непълно работно време — Директива 2006/54/ЕО — Пенсия за осигурителен стаж и възраст — Равно третиране на работниците от мъжки и от женски пол — Непряка дискриминация, основана на пола“

По дело C-385/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Juzgado de lo Social de Barcelona (Испания) с акт от 4 юли 2011 г., постъпил в Съда на 19 юли 2011 г., в рамките на производство по дело

Isabel Elbal Moreno

срещу

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: г-жа C. Toader, изпълняваща функцията на председател на осми състав, г-жа A. Prechal (докладчик) и г-н E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,

секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 септември 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS), от г-н F. de Miguel Pajuelo, в качеството на представител, подпомаган от A. Álvarez Moreno и J. Ignacio del Valle de Joz, abogados,

— за испанското правителство, от г-жа S. Centeno Huerta и г-н S. Martínez-Lage Sobredo, в качеството на представители,

— за белгийското правителство, от г-жа L. Van den Broeck и г-жа M. Jacobs, в качеството на представители,

* Език на производството: испански.

— за Европейската комисия, от г-н G. Valero Jordana и г-н M. van Beek, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на клауза 4 от Рамковото споразумение за работа при непълно работно време, сключено на 6 юни 1997 г., което се намира в приложението към Директива 97/81/ЕО на Съвета от 15 декември 1997 година относно Рамково споразумение за работа при непълно работно време, сключено между Съюза на конфедерациите на индустриалците и на работодателите в Европа (UNICE), Европейския център на предприятията с държавно участие (CEEP) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП) (ОВ L 14, 1998 г., стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 35), изменена с Директива 98/23/ЕО на Съвета от 7 април 1998 година (ОВ L 131, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 46, наричано по-нататък „Рамковото споразумение“), както и до тълкуването на член 157 ДФЕС и член 4 от Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 година за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (ОВ L 204, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 262) и член 4 от Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 192).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Elbal Moreno, от една страна, и Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (Национален социалноосигурителен институт) и Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (Обща социалноосигурителна каса), от друга страна, по повод отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

3 Член 1 от Директива 79/7 гласи:

„Настоящата директива има за цел постепенното прилагане в сферата на социалното осигуряване и на другите елементи на социалната закрила, предвидени в член 3, на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване, наричан по-долу „принцип на равното третиране“.

4 Съгласно член 3, параграф 1, буква а) от Директива 79/7:

„Настоящата директива се прилага:

а) в законно установените схеми, които осигуряват закрила срещу следните рискове:

[…]

— старост,

[…]“.

5 Член 4, параграф 1 от Директива 79/7 гласи:

„Принципът на равното третиране означава, че не се допуска каквато и да е дискриминация, основана на пола, пряко или косвено, в частност чрез позоваване на брачното или семейното положение, особено що се отнася до:

— обхвата на схемите и условията за достъп до тях;

— задължението за внасяне на осигурителните вноски и изчисляването на вноските;

— изчисляването на обезщетенията, включително и увеличенията, дължими за съпрузи и на издържани лица и условията, които определят продължителността и запазването на правото на обезщетение“.

6 Съгласно клауза 4 от Рамковото споразумение, озаглавена „Принцип на недискриминация“:

„1. По отношение на условията за наемане на работа, работниците на непълно работно време не трябва да се третират по по-неблагоприятен начин, отколкото работниците на пълно работно време, които са взети за сравнение, само поради това че те работят на непълно работно време, освен ако различното отношение не е оправдано от обективни причини.

[…]“.

7 Член 1 от Директива 2006/54, озаглавен „Цел“, предвижда:

„Целта на настоящата директива е да се осигури прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на жените и мъжете в областта на заетостта и професиите.

За тази цел тя съдържа разпоредби за прилагане на принципа на равното третиране по отношение на:

[…]

б) условията на труда, включително заплащането;

в) професионалните социалноосигурителни схеми.

[…]“.

Испанска правна уредба

8 Както следва от акта за преюдициално запитване, разпоредбите на Общия закон за социалното осигуряване (Ley General de la Seguridad Social), приет с Кралски законодателен декрет № 1/94 от 20 юни 1994 г. (BOE № 154 от 29 юни 1994 г., стр. 20658, наричан по-нататък „LGSS“), приложими в спора по главното производство, са следните:

„Член 160.

Определение

Паричното обезщетение под формата на пенсия за осигурителен стаж и възраст е индивидуално за всеки бенефициер и представлява пожизнена пенсия, която му се отпуска при условията, размера и начина, установени с нормативен акт, когато при навършване на определената възраст бенефициерът преустановява или е преустановил упражняването на труд по трудово правоотношение.

Член 161.

Бенефициери

1. Право на пенсия за осигурителен стаж и възраст имат лицата, включени в тази обща схема, които, освен на общото изискване по член 124, параграф 1, отговарят на следните условия:

а) да са навършили шестдесет и петгодишна възраст,

б) да са придобили минимален осигурителен стаж от петнадесет години […]

Член 162.

Определяне на основата за изчисляване (base reguladora) на пенсията за осигурителен стаж и възраст

1. Основата за изчисляване на пенсията за осигурителен стаж и възраст е частното, получено в резултат от разделяне на 210 на основите на вноските на заинтересованото лице за 180-те месеца, които непосредствено предхождат месеца на възникване на правото на пенсия […].

Седма допълнителна разпоредба. Правила, приложими към работниците на непълно работно време

1. Социалната закрила, произтичаща от трудовите договори за работа на непълно работно време, се урежда от принципа на приравняване на работниците на непълно работно време към работниците на пълно работно време, и по-специално от следните правила:

Първо. Осигурителни вноски

а) Осигурителната основа и основата на вноските, които се събират заедно със социалноосигурителните вноски, е винаги месечна и включва действително получените възнаграждения в зависимост от отработените часове както в редовното работно време, така и като извънреден труд.

б) Така определената осигурителна основа не може да бъде по-малка от размера, определен с нормативен акт.

в) Социалноосигурителните вноски за извънреден труд се начисляват върху същите основи и при същите проценти като за труд в редовно работно време.

Второ. Осигурителни периоди.

а) За удостоверяване на осигурителните периоди, необходими за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, инвалидност, смърт, пенсия за преживели лица, временна неработоспособност, майчинство и бащинство, се отчитат единствено направените осигурителни вноски въз основа на отработените часове както в редовното работно време, така и като извънреден труд, като тяхната равностойност се изчислява в теоретични дни осигурителен стаж. За целта броят на действително отработените часове се дели на пет — дневната равностойност на отчетените 1 826 часа годишно.

б) За придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за инвалидност броят на теоретичните дни осигурителен стаж по буква а) от това правило се умножава с коефициент от 1,5, като по този начин се получава броят на отработените дни, считан за установен с оглед на определяне на минималните осигурителни периоди. При никакви обстоятелства не се отчита осигурителен стаж, надвишаващ броя дни, които биха съответствали на работа на пълно работно време.

Трето. Определяне на основата за изчисляване на пенсията

а) Основата на обезщетенията под формата на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за инвалидност се изчислява съобразно общото правило [...]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

9 На 8 октомври 2009 г., на 66-годишна възраст, жалбоподателката по главното производство подава искане пред INSS за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст. До този момент тя е работила единствено като чистачка в етажна собственост в продължение на 18 години при непълно работно време от 4 часа седмично, а именно 10 % от законоустановеното в Испания работно време от 40 часа седмично.

10 С решение от 13 октомври 2009 г. ѝ е отказана пенсия, на основание че не отговаря на изискването за минимален осигурителен стаж от петнадесет години, необходим за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в съответствие с разпоредбите на член 161, параграф 1, буква b) от LGSS.

11 С решение на INSS от 9 декември 2009 г. жалбата, подадена по административен ред на 30 ноември 2009 г., е отхвърлена. За жалбоподателката по главното производство установеният минимален осигурителен стаж възлиза на 4 931 дни, докато с цитираното решение ѝ се признава осигурителен стаж от 1 362 дни, разпределени, както следва:

— 41 дни: от 24 октомври 1960 г. до 3 декември 1960 г. при пълно работно време,

— 336 дни: приравнени на основание три раждания (3 x 112),

— 656 дни: от 1 ноември 1991 г. до 30 октомври 2009 г., а именно период от 6 564 дни, отчетени в размер на 10 % поради непълното работно време,

— 329 дни: приравнени в резултат от прилагането на корекционен коефициент (1,5), предвиден в седма допълнителна разпоредба от LGSS.

12 Вследствие отхвърлянето на жалбата ѝ по административен ред жалбоподателката подава жалба по съдебен ред пред Juzgado de lo Social de Barcelona, като твърди, че седмата допълнителна разпоредба от LGSS, на основание на която ѝ е отказана пенсия, води до нарушаване на принципа на равнопоставеност. Съгласно цитираната разпоредба се изисква по-голям осигурителен стаж за работник на непълно работно време в сравнение с работник на пълно работно време, независимо от отчитането на корекционен коефициент за умножение от 1,5 за придобиване на право на пенсия, която вече е пропорционално намалена. Освен това жалбоподателката по главното производство твърди, че това правило води до непряка дискриминация, тъй като е безспорен статистически факт, че от този вид договор се възползват основно работници жени (приблизително 80 %).

13 По повод цитираната седма допълнителна разпоредба запитващата юрисдикция обяснява, че за определянето на изисквания осигурителен стаж въпросната правна уредба се основава на принципа на изключително отчитане на действително отработените часове, като обаче смекчава този принцип посредством две корекционни правила, за да се улесни достъпът до социалноосигурителна закрила за работниците на непълно работно време.

14 Така, на първо място, се определя понятието „теоретичен ден осигурителен стаж“ като равняващ се на пет часа дневно действително положен труд или на 1 826 часа годишно. Платените вноски се отчитат в зависимост от отработените часове, като се изчислява тяхната равностойност в теоретични дни осигурителен стаж.

15 На второ място, за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за инвалидност се прилага специално корекционно правило, изразяващо се в коефициент за умножение от 1,5, приложен към теоретичните дни осигурителен стаж. По този начин тези дни се увеличават съответно, като така се улеснява достъпът до закрила.

16 Въпреки това според запитващата юрисдикция, тъй като седмата допълнителна разпоредба от LGSS отчита изключително отработените часове, а не осигурителните периоди, т.е. отработените дни, в крайна сметка това води до двойно прилагане, макар и коригирано, на принципа на pro rata temporis. В действителност тази разпоредба изисква пропорционално по-голям осигурителен стаж за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, като в същото време основата на тази пенсия се намалява пропорционално поради непълното работно време. От това следва, че за да придобие право на пенсия в размер, вече намален пряко и пропорционално поради непълното работно време, по отношение на вноските от работника на непълно работно време се изисква по-дълъг минимален осигурителен период, обратно пропорционален на намаляването на работното време.

17 Запитващата юрисдикция уточнява още, че в конкретния случай на жалбоподателката по главното производство прилагането на седмата допълнителна разпоредба от LGSS води до приравняване на плащането на осигурителни вноски за период от 18 години в размер на 10 % от пълното работно време за изчисляване на изисквания осигурителен период за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст на плащане на осигурителни вноски за период под 3 години. Вследствие на това при договор на непълно работно време от 4 часа седмично жалбоподателката по главното производство би следвало да работи 100 години, за да достигне минималния осигурителен период от 15 години, който да ѝ позволи достъп до пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер на 112,93 EUR на месец.

18 При тези обстоятелства Juzgado de lo Social de Barcelona решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли да се приеме, че в понятието „условие за наемане на работа“, за което се отнася забраната за дискриминация, предвидена в клауза 4 от Директива 97/81, се включва пенсия за осигурителен стаж и възраст като уредената в испанската система за социално осигуряване, която се определя от направените осигурителни вноски от и в полза на работника през целия му трудов живот?

2) В случай че на първия въпрос се даде утвърдителен отговор и се приеме, че пенсия за осигурителен стаж и възраст като уредената в испанската система за социално осигуряване се включва в понятието „условия за наемане на работа“ съгласно клауза 4 от Директива 97/81, следва ли забраната за дискриминация, предвидена в тази клауза, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна норма, която вследствие от двойното прилагане на принципа pro rata temporis изисква от работниците на непълно работно време, в сравнение с работниците на пълно работно време, пропорционално по-дълъг осигурителен период за евентуално придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер, който е пропорционално намален съобразно тяхното работно време?

3) Като допълнителен въпрос към посочените по-горе, може ли уредба като испанската (съдържаща се в седма допълнителна разпоредба от LGSS) относно системата за социално осигуряване, достъп и изчисляване на пенсията за осигурителен стаж и възраст на работниците на непълно работно време да се счита за един от „аспектите и условията на възнаграждението“, за които се отнася забраната за дискриминация, предвидена в член 4 от Директива 2006/54 и в член 157 от ДФЕС[…]?

4) Като алтернативен въпрос спрямо предходните въпроси, в случай че испанската пенсия за осигурителен стаж и възраст не се счете нито като „условие за наемане на работа“, нито като „заплащане“, следва ли съдържащата се в член 4 от Директива 79/7 забрана на всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пола, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която вследствие от двойното прилагане на принципа pro rata temporis изисква от работниците на непълно работно време (в преобладаващата си част жени), в сравнение с работниците на пълно работно време, пропорционално по-дълъг осигурителен период за евентуално придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер, който е пропорционално намален съобразно тяхното работно време?“.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

19 С тези въпроси запитващата юрисдикция поставя предварителния въпрос дали пенсия като разглежданата в главното производство попада в приложното поле на клауза 4 от Рамковото споразумение, член 157 ДФЕС и член 4 от Директива 2006/54 и/или член 4 от Директива 79/7.

20 В това отношение следва да се напомни, че в понятието „заплащане“ по смисъла на член 157, параграф 2 ДФЕС се включват пенсиите, които зависят от трудовото правоотношение, обвързващо работника и работодателя, с изключение на тези, които произтичат от законоустановена схема, за финансирането на която работниците, работодателите и евентуално публичните власти допринасят в степен, която се определя не толкова от трудовото правоотношение, колкото от съображения, свързани със социалната политика (Решение от 10 юни 2010 г. по дело Bruno и др., C-395/08 и C-396/08, Сборник, стр. I-5119, точка 41 и цитираната съдебна практика). Следователно в това понятие не могат да бъдат включени

социалноосигурителни схеми или плащания, като пенсии за осигурителен стаж и възраст, пряко уредени със закон, с изключение на аспектите на колективно договаряне в рамките на предприятието или съответния професионален отрасъл, които са задължително приложими към общи категории работници (вж. Решение от 29 ноември 2001 г. по дело Griesmar, C-366/99, Recueil, стр. I-9383, точка 27 и цитираната съдебна практика).

21 По същия начин понятието „условия за наемане на работа“ по смисъла на клауза 4, точка 1 от Рамковото споразумение включва пенсиите, които зависят от трудовото правоотношение между работник и работодател, с изключение на пенсиите по законоустановените схеми на социално осигуряване, които се определят не толкова от това правоотношение, колкото от съображения от социално естество (вж. Решение по дело Bruno и др., посочено по-горе, точка 42).

22 Пенсия като разглежданата в главното производство обаче, която, както отбелязва испанското правителство, е основната пенсия, уредена в испанското право, има характер на пенсия, която се определя не толкова от трудово правоотношение между работник и работодател, колкото от съображения от социално естество по смисъла на цитираната в точки 20 и 21 от настоящото решение съдебна практика и следователно към нея не се прилагат член 157 ДФЕС и клауза 4 от Рамковото споразумение.

23 Наистина съображенията, свързани със социалната политика, държавната организация, етиката или дори проблемите от бюджетно естество, които са били или е могло да бъдат от значение при въвеждането на дадена схема от националния законодател, не могат обаче да надделеят, ако пенсията се отнася само до особена категория работници, ако тя зависи пряко от прослуженото време и ако размерът ѝ се изчислява въз основа на последната заплата (вж. Решение по дело Bruno и др., посочено по-горе, точка 47).

24 Въпреки това първото от тези три условия не изглежда изпълнено, тъй като в представената пред Съда преписка липсват данни, според които пенсия като разглежданата в главното производство се отнася само до обособена категория работници.

25 Следователно, както правилно посочват INSS, испанското и белгийското правителство, както и Европейската комисия, нито член 157 ДФЕС и следователно нито член 4 от Директива 2006/54, която е насочена към прилагането на първата разпоредба, нито клауза 4 от Рамковото споразумение могат да се считат за приложими към пенсия като разглежданата в главното производство.

26 Обратно на това, възможно е тази пенсия да попада в приложното поле на Директива 79/7, след като е част от законоустановена схема за закрила от някой от изброените в член 3, параграф 1 от тази директива рискове, а именно старост, и е пряко и ефективно свързана със закрилата срещу този риск (вж. в този смисъл Решение от 20 октомври 2011 г. по дело Brachner, C-123/10, Сборник, стр. I-10003, точка 40).

27 При тези обстоятелства следва да се отговори единствено на четвъртия въпрос.

По четвъртия въпрос

28 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция пита по същество дали член 4 от Директива 79/7 следва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство допуска правна уредба на държава членка, изискваща от работниците на непълно работно време, в преобладаващата си част жени, в сравнение с работниците на пълно работно време, пропорционално по-дълъг осигурителен период за евентуално придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст с размер, който е пропорционално намален съобразно тяхното работно време.

29 В това отношение следва да се напомни, че от постоянната практика на Съда следва, че е налице непряка дискриминация по смисъла на член 4 от Директива 79/7, когато прилагането на национална мярка, макар и формулирана неутрално, всъщност поставя в неблагоприятно положение много по-голям брой жени, отколкото мъже (вж. по-специално Решение по дело Brachner, посочено по-горе, точка 56).

30 От една страна обаче, както следва от акта за преюдициално запитване, и по-специално от обясненията на запитващата юрисдикция, посочени в точка 17 от настоящото решение, правна уредба като разглежданата в главното производство поставя в неблагоприятно положение работниците на непълно работно време като жалбоподателката по главното производство, които продължително са работили на намалено непълно работно време, тъй като предвид използвания метод за изчисляване на изисквания осигурителен стаж за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст въпросната правна уредба на практика изключва възможността тези работници да получат такава пенсия.

31 От друга страна, самата запитваща юрисдикция констатира, че е безспорен статистически факт, че правна уредба като разглежданата в главното производство засяга в много по-голяма степен жените, отколкото мъжете, след като в Испания най-малко 80 % от наетите на непълно работно време работници са жени.

32 От това следва, че подобна правна уредба противоречи на член 4, параграф 1 от Директива 79/7, освен ако тази мярка не е обоснована от обстоятелства, които са обективни и не съдържат никаква дискриминация, основана на пола. Такъв е случаят, когато избраните средства съответстват на определена правомерна цел на социалната политика на държавата членка, чието законодателство се разглежда, могат да достигнат преследваната чрез него цел и с оглед на това са необходими (вж. в този смисъл Решение по дело Brachner, посочено по-горе, точка 70).

33 INSS и испанското правителство посочват, че задължението за придобиване на предварително определен осигурителен стаж за допускане до определени плащания представлява израз на преследвана от националния законодател обща цел на законодателната политика, тъй като това задължение е съществено в рамките на система за социално осигуряване, основано на вноски, включително с оглед на гарантиране на финансовото равновесие на тази система.

34 В това отношение следва да се посочи, че както следва от акта за преюдициално запитване, работниците на непълно работно време плащат вноски, целящи по-специално финансиране на пенсионната система. Освен това е безспорно, че ако им бъде отпусната пенсия, нейният размер ще бъде пропорционално намален в зависимост от работното време и платените вноски.

35 Както правилно посочват белгийското правителство и Комисията, в представената пред Съда преписка липсват данни, въз основа на които да се направи извод, че при тези условия изключването на всякаква възможност работниците на непълно работно време, като жалбоподателката по главното производство, да получат пенсия за осигурителен стаж и възраст, представлява действително необходима мярка за постигане на целта за защита на системата за социално осигуряване, основано на вноски, на която се позовават INSS и испанското правителство, и че същата цел не би могла да бъде постигната с друга, по-малко ограничителна мярка по отношение на тези работници.

36 Това тълкуване не се засяга от довода на INSS и на испанското правителство, че двете корективни мерки, посочени в точки 14 и 15 от настоящото решение, имат за цел улесняване на достъпа до пенсия за осигурителен стаж и възраст за работниците на непълно работно време. В действителност няма данни за положително въздействие на двете корективни мерки по отношение на положението на работниците на непълно работно време като жалбоподателката по главното производство.

37 По отношение на позоваването на испанското правителство на Решение от 16 юли 2009 г. по дело Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, Сборник, стр. I-6525) е достатъчно да се посочи, че както правилно изтъква Комисията, както следва от точка 60 от него, във връзка с Директива 79/7 това решение се отнася основно до тълкуването на член 7, параграф 1, буква б) от нея, съгласно който държавите членки разполагат с правото да изключват от приложното поле на последната придобиването на право на обезщетения по законно установените социалноосигурителни схеми след прекъсване на работа поради отглеждането на деца. От акта за преюдициално запитване обаче не следва тази разпоредба да е приложима към спора по главното производство.

38 Следователно на четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 4 от Директива 79/7 трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство не допуска правна уредба на държава членка, изискваща от работниците на непълно работно време, в преобладаващата си част жени, в сравнение с работниците на пълно работно време, пропорционално по-дълъг осигурителен стаж за евентуално придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер, който е пропорционално намален съобразно тяхното работно време.

По съдебните разноски

39 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

Член 4 от Директива 79/7ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство не допуска правна уредба на държава членка, изискваща от работниците на непълно работно време, в преобладаващата си част жени, в сравнение с работниците на пълно работно време, пропорционално по-дълъг осигурителен стаж за евентуално придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер, който е пропорционално намален съобразно тяхното работно време.

Подписи